

Szerkesztőség  
és  
kiadó hivatal  
Borsáter, Kardos-ház,  
16. sz. alatt.

# DEBRECZENI ELLENŐR

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PÁRT KOZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:  
Helyben házhoz hordva  
vagy vidékre postán  
küldve!  
Egész évre 10 ft —  
Félévre 5 ft —  
Negyedévre 2 ft 50 kr —  
Egy hónapra 1 ft —

Hirdetési díj:  
Öt-hasábos peltisor egy-  
szeri beiktatásért 5 kr. —  
Bélyegdíj minden hirdeté-  
sért külön 30 kr. — Nyit-  
tér 4 hasábos peltisorért  
20 kr.

X. évfolyam. 1883.

Debreczen. Csütörtök, január 25.

18. szám.

## Az uszora törvény.

(T.) Egy időben, mint lapszerkesztő, egyike voltam azoknak, kik az uszora törvény behozatalát a legélelkebben sürgették, s a mennyiben csekély tehetségem engedi, egyike vagyok ma is. Nem azért pedig mintha azt hinném, amit sokan hisznek, hogy ez által meg fogjuk mentetni a menthetlent, és hogy nem pu ztúl el a ki máskülönben elpusztult volna, hanem azért, mert azt hiszem, hogy más irányban bár, de még is csak fogg ez érní valamit. Az az: hogy akik még nem teljesen elvetemedett emberek, a haszonvágy mindazonáltal rá vitte őket arra, hogy pénzeiket nagy kamatokra adták ki, — most már tudván, hogy ez a nagy kamat szedés veszedelemmel, pláne a becsukítás mellett beesületvesztéssel is jár, amennyiben az ilyen elítélttel becsületes ember nem fogg érintkezni, — talán mégis csak tartózkodóbb lesz mint eddig volt.

Mert hiszen jól van. Adjunk igazat ama állításnak, hogy a törvények kijátszásának ezer módja vagyon, de talán mégis inkább gondolkodóba ejti az embert valamely bünténynek az elkövetése, ha tudja, hogy ha kisért, megbüntetik érte keményen és sokkal könnyebben elköveti, ha tudja, hogy szabad.

Nagyon sok olyan dolognak nem volt törvénye az előtt, a minék most törvénye van. A magyar büntetőtörvény ez előtt mindössze is csak egy füzetke volt, ma pedig ugyancsak vaskos kötet. Miért? Mert a tapasztalás arra tanította a törvényhozást, hogy a mennyire lehet, minden kártékony vétéséget büntetni, az az, korlátozni kell, a mennyire lehetséges. És sok oly vétéségek van törvénye most, melyet figyelembe sem vettek az előtt. Törvénye van pedig azért, mert a törvények nyomása alatt a vétéségek fejlődése mégis csak meg van nehezítve. A hol pedig az embereknek érintkezése napról-napra nagyobb mérveket ölt, ott a vétéségek is napról-napra gyakoribbak és hová vezetne, ha semmi által sem lennének korlátozva?

Az az állítás tehát, hogy az uszora ellen hozott törvények nem szüntetik meg az uszorát, bár mennyire álljon is, nem

involválja, hogy tehát uszora törvényeket nem kell hozni. Mert hiszen a rablás és lopás megbüntetésére hozott törvények sem szüntették meg, sem a rablást sem a lopást, de azért kinek jutna eszébe azt kívánni, hogy be kell szüntetni azokat?

Mindent, ami egyik ember kapzsisága által, a másik embernek, és így közvetve az emberi társadalomnak ártalmára lehet, korlátozni kell, minden kigondolható és megengedhető módon. Ha tehát arról vagyunk meggyőződve, hogy az uszora is ilyen kártékony valami: akkor a logika nem az, hogy szabadjára hagyjuk, hanem az, hogy minden kigondolható és megengedhető módon, korlátozására törekedjünk. És minthán az uszora törvénynél ma még hatóságosabb eszközök nem ismerünk, ezzel kell megtennünk a kísérletet. Mert hogy voltak már uszora törvények? Az még nem dönt arra nézve, hogy ne legyenek többé, mert azok az uszora törvények lehettek rosszak, avagy rosszul lehettek végrehajtva, lehettek más körülmények, melyek a sikert akadályozták, hanem azért az újabb és újabb kísérletek tevése a törvényhozás előtt nincs elzárva.

Egyébiránt, amint mondom, nem azt várom én ettől a törvénytől, hogy meg fogja menteni a menthetlent, hanem azt, hogy ott, ahol még beesületérés van, más irányt fog adni a tőkének, s az a tartózkodás mely eddig a bírtok vétéséknél mutatkozott, lazulni fog. A pénz tőke folyása az uszorától a mezsei gazdálkodás felé veheti útját, ahol pedig a kisértéradat talajra ugyan csak isten áldása lenne.

Ámde a takarékpénztári betétek is szaporodhatnak, s be lenne utja vágva ama rémületnek, melyet a takarékpénztári igazgató urak egy része annyi hazafisággal terjesztett méltóztatott. A javaslat tehát, mint oly gyermeket melytől minden jót remélhetünk melegen üdvözöljük, s kívánjuk hogy üdvös hatását mielőbb érezhesse az egész haza.

A bukovinai magyarok visszatelepítésének ügye, — már a minisztertanács egyik legközelebbi ülésében is tárgyalatott. A tanács

kozmány tárgyát — mint értesülünk — a bukovinai Andrasfalvi község lakóinak a Magyarországon leendő letelepedés iránti kérelme, továbbá Ungmegye közönségének azon jelentése képezte, mely szerint a báró Ritter család örökösei, a tulajdonokat képező zahonyi uradalomban 20 bukovinai magyar csaladnak kedvező feltételek melletti szolgálata fogadására ajánlatot tettek. A kérdéses ügyek tárgya, folyamán, a minisztertanács határozatilag, kimondta, hogyha az Adunán, hol a bukovinai magyarok letelepítése történetének, az ármentesítési munkálatok befejezve lesznek, és ha a bukovinai magyarok oly nagyobb tömegekben kívánunk letelepedni, hogy életképes községet alkothatnak, a kormány a Magyarországra való visszatelepülést a maga részéről is pártfogolni fogja; — a Ritter örökösök ajánlata pedig magán természetű lévén, e tekintetben kormányi intézkedések szükségessége nem feroz feuu.

A függetlenségi párt válsága, mint hírlík nem ért véget a párt nyilatkozatával. A válságot felidéző hat képviselő ugyanis választ akar adni a pártkör enuciációjára s a többi között azt is megkérdezi tőle, vajjon az országos párt mandatarisának tartja-e a pártkör magát avagy nem? Ha annak tekintti, akkor továbbra is meg fognak maradni a pártkör tagjai gyanánt; ha ellenben nem tekintti annak, a kilépés minden valószínűség szerint tényé válik s a kivált elemek szervezkedéshez fognak.

Giers orosz külügyminiszter tegnap délelőtt 10<sup>1/2</sup> órakor Bécsbe érkezett. Az indóházai Lobanov orosz nagykövét várta a nagykövetség összes személyzetével. Rövid üdvözlés után Giers a szállodába hajtatott.

## Országgyűlés.

— A képviselőház. —

Budapest, jan 25.

A napirend megkezdése előtt a képviselőházban Magyar János és Szalay Imre között a tegnapi vita következtében személyes jellegű szóváltás történt, mely azonban simán folyt le. Ugyancsak a tegnapi ülésben Irányi és Istóczy között fölmerült incidens folytán a ház elnöke ma rendre utasítja Istóczyt ama kemény és imparamentaris kifejezésért, melyet Irányi iránt, de melyet az elnök a nagy zaj miatt akkor nem hallott, s a gyorsírói jegyzetéből csak utólag olvasott. A ház helyesséssel fogadta a rendreutastást.

Ezután az uszora iránti és a káros hiteltelgyekről szóló javaslat került tárgyalásra. Körösi Sándor előadó a javaslatot tüzetes, szakszerű beszédben indokolta, melynek folyamata alatt, lábbajban szenvedvén, többször élt a háztól nyert azon engedélylyel, hogy le-

ülhessen. — Utána Komjathy Béla szolt a javaslat ellen s határozati javaslatot terjesztett be, mely szerint a törvényjavaslat visszautasítatnék az igazságügyi bizottsághoz, hogy ez szakértők megballgatása után állapítsa meg a kamatmaximumot.

A tárgyalás itt félbeszakítottván, ismét személyes ügy merült fel, a mennyiben Istóczy kijelenté, hogy miután meggyőződött arról, miszerint Irányi öt sérteni nem akarta, visszavonja (Helyeslés) sértő szavait; Irányi viszont kijelenté, hogy nem akarta sérteni Istóczyt.

Ezen incidens után Darányi Ignác vette föl ismét a tárgyalás fonalát s beható, tárgyalagos beszédben monda el nézeteit az uszora-javaslatról; polcmizált Komjathy-val s végül többek által is aláírt határozati javaslatot ad be, melyben a kormány utasittatik, hogy a váltótörvény módosításá iránt törvényjavaslatot terjesszen be, oly értelemben, hogy a váltóérték minimuma állapittatnék meg.

Tisza Kálmán rövid felszólalása után, Károlyi Sándor gróf beszélt a javaslat mellett, hangsúlyozva a regale szabályozásának szükségét. Fejtegetéseit a ház figyelemmel hallgatta. Még Almásy Sándor és Gondos szoltak röviden s utóbbinak ama megjegyzése, hogy a kinek nincs pénze, igyek vizet, — magam is azzal élek, — tővé utána) nagy derűtséget okozott.

Most az interpellatiók következtek. Möriz Pál a vajda luayd piskó, Szederkényi a karcsyteronnei vasut iránt adtak be interpellatiókat melyek a közlekedési miniszterrel közöletni fognak.

Végül Odascalchi Arthur herczeg interpellát a nagy szombati henvéd zászlóalj parancsnok állítólag magyarellenes magatartása iránt.

Rády miniszter nyomban felelt s utalt arra, hogy a vád nagy általánosságban van tartva, concret eset az interpellatióban felhozva nincs. Egyelőre még csak azt teszi hozzá, hogy az illelő parancsnok horvát születésű; — maga kéredzett a horvát honvédség köréből a magyar honvédség kötelekebe, — hogy a magyar nyelvet eltanulhassa. A ház egyelőre tudomásul vette a miniszter nyilatkozatát. Ezzel az ülés véget ért.

## Kormányváltás Franciaországban.

Páris, jan. 24. Ugy volt elhatározva, hogy a miniszterek a képviselőház bureau-jában, a hol ma a Floquet és Ballu által benyújtott, a trónkövetelő családokra vonatkozó törvényjavaslatot előlegesen tárgyaló bizottságot kellett megválasztani, megjelennek és a kormány nevében nyilatkozni fognak. — A kormány tagjai azonban a képviselők nagy meglepetésére, nem jelentek meg. — Tegnapi este óta egyik viharos minisztertanács ülés követte a másikat. — A had- és tengerészeti miniszter hivatkoz-

## A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Egy asszony, a kinek bogara van.

Regény.

Írta: Tótvölgyi Titusz.

XIII.

Karácsony estéje előtt.  
(26-ik folytatás.)

Most valaki benézett a szobába. Oldalos volt:

— Nagysád, bizonyisten a szívem fáj, így elvitetvai e szép tárgyakat és egészen üressé tenni szobáit. Gondoljon valakire, nem lehetne-e még segíteni?

— Nekem senkim sincs, — lihegő Berta hallgatón, mig lélegzete majdnem elállt, s felszúten felnyit ajkai pár pillanatig göresös kindlás közt vonaglottak.

— Nagysád! Még van idő. Parancsoljon velem, és magam felkeresem Pikhász urat és biztosítom az eredményről. Neki csak egy szavába kerül, és Klepper várni fog.

Pikhász! A lég e névvel lett tele. Egy tömkeleg esupa Pikhász névből. Ellenállhatatlan parányok, melyek a fülön, orron, szájon, s a paulusok nyilásain a testbe toltak. Bele f rakodtak az erekbe, a vérhólyagokba, a tüdőbe, a szívbe, az agyvelőbe. A rohamos tudulat megállította a gondolat menetét, a vér forgását, a szív vért, bele kapaszkodott a lélek szárnyaiba és lekötözte azt a testhez. A képeződés előtt elhomályosodott az ég és amit látni, amit hallani, amire gondolni lehetett: — az Pikhász volt!

Egy irtóztató pillanat, melyet a pokol szellemei Pikhásznak szentelének.

— Mi az? Mit csinálnak itt? Hova vicszik a zongorát? — barsogott most kün egy nőhang. Aztán nagy libegés, sebes léptek, az ajtó hirtelen feltárolása, és a Percz né birtelen belépése következett. A nemes hölgy Bertára tekintett, aztán rémülten csapta össze kezét: — Szent Isten mi történik itt?

— Ugyan kérem ne csináljon ily nagy lármát, szolt neheztelően Oldalos fiskális. — Egy kis ájulás az egész. Asszonyi dolog, majd elmúlik.

— Vízet! Eczetes vizet! — sikoltá Zsuzsika, s egy pillanat alatt oly borzasztólag elemébe kezdé magát érezni, mint a csaták hőse, ki diadalról álmodik.

Ha valaki, ugy Percz né bizonyára szenvedélyes partolója volt az ájulásnak, és sem többnek, sem kevesebbnek nem tartotta azt, mint női sportnak, melynek művészi kivitelére, közönséges lelkék képtelének, annyira azonban nem vitte, hogy tökéletes, valódi ápolásnak engedje át magát.

— Ah ah! Nagy isten! — lihegő, a hölgy arcát locsolni kezdve, — mi történik itt? Az ucsán szekerek állnak, a zongorát viinni akarják, végrehajtó, becsló, — és isten tudja még mi; — hadará, mi alatt kezei a szerencsétlen nő életrehozásával foglalkoztak.

— Ugyan kérem ne okoskodjék annyit, — szolt Oldalos ingerlően.

— És van abban valami sértés amit mondtam? — kérdé Percz né, a nő homlokát mo. sogatva.

— A mennyiben hogy az egész dologhoz

semmi köze nincs. Szerencsen tartozik, nem fizetett, a butorokat lefogaljuk, és elviteljük, — punctum.

A Percz né keze lassabban kezdett mozogni s a homlok helyett a nyak körül járt, minthogy most Oldalos újságolása vette igénybe figyelmét, ami rendszeren, még az apoásnál is nagyobb hatást gyakorolt rea.

— Okosabban tenné, — folytató az ügyvéd, ha megértetné vele, hogy üzenjen, vagy írjon Pikhásznak, s en fogadom, hogy ő mint Szerencsennek jó barátja, ki fogják csközölni, hogy a butorok itt maradnak. De ennek természetesen rögtön kellene történnie.

Percz né, Pikhász nevének említésekor sajtóságság tekintettel nézett Oldalosra, s egészen egyszerűen mintha a világon semmit sem gyámitna kérdé oldalostól:

— Es említette ezt neki?

— Percz né hogy említettem.

— Nos? Es mit mondott?

— Azt mondta, hogy elájult...

„Vannak furcsa teremései az Istennek,“ — gondoló Zsuzsika, „kik épen akkor ájulnak el, mikor azt pátossai még csak nem is tehetik.“ Aig gondolta azonban végig e szavakat s alig gondolta meg, hogy a fiskális urnak mit válaszoljon, midőn tekintete a Berta tekintetével találkozott s végig futott rajta a hideg. Elkeltt ismerie, hogy bár az eljárásra, — szerinte — nem volt is meg a kellő alkalom, az ébredés egészen jókor történt.

— Bertam lelkem! — kiáltá azonnal, Bertam lelkem, téj magadhoz. Lásd itt vagyok én is. (A kanná vizes s törölköző pedig itt mellettem.) Erdemes is ily csekélységet ennyire

felvenni. Na bizony, mintha nem történt volna mással is. Nincsnek e jó barátid és ismerőseid, ide nem érve magamat, ki szivesen segítenék rajtad ha módomban állana. Nem kell az embernek mindjárt kétségbeesni; boru után jó a derű; — hadarta Zsuzsika ezt, és még sok mindenféle vigasztalást, — anélkül azonban hogy a szerencsétlen asszony csak egy szót is értett volna belőle, avagy össze bírta volna szedni eszméletét. E helyett, a gyűlölet tekintetével meredt Oldalosra, s szakadozott hangon rebegé:

— Nem . . . nem . . . nem! . . . Nem kell tőle semmi!

— Hm, — szolt Oldalos, kérdőleg tekintve Percz nére, ha tudnám, hogy ezt fogja mondani egy félóra múlva is, bizonyosan nem várnám be. —

Berta most széttekintett, és a megpillantva barátját, ajkai mint egy álmodó, mosolyra vonultak.

— Kedves Zsuzsikám, — susogá még félig öntudatlanul, aztán maga elé nézve, gondolkodni igyekezett.

— Zoltánkám! kiáltá halkan. — Kis fiám! . . . Ni ni! — Nem ő volt itt? — Percz nére tekintve és sokáig nézve az asszonyt, mi alatt szeméi tisztulni kezdtek, mint aki a tetszhalából támadt fel. — Zsuzsi! — kiáltá: — Te vagy? . . .

— En vagyok, — válaszoló nem minden nehezítés nélkül a hölgy, belátva, hogy az előbbi mosoly nem egészen őtet illett. En vagyok. Mivel lehetek szolgálatodra? kérdé panaszos tekintettel vetve a kannára és vizes törölközőre. (Folyt. köv.)

ván ama rozsz benyomásra, melyet az a hadsereg és tengerészeti körökben tenni fog, meg a kormány javaslata ellen is tiltakoztak, és mint hogy egyetértés nem jött létre a kabinet tagjai között, a kormány nem is volt abban a helyzetben, hogy a kilitásba helyezett nyilatkozatot adhassa. Ezen közben a választások a Floquet indítványának előnyére döntöttek ki, amennyiben a bizottság hat tagja határozottan pártolja azt, öt tag pedig a kormányjavaslat mellett van ugyan, de annak a Ballue javaslata értelmében való módosítását óhajtja. A kormány mindenesetre ellene fog nyilatkozni Ballue módosításának.

A bizottságban tehát megbukott a kormány. Floquet szintén megbukott a maga burokráciájában a bizottsági tag választása alkalmával. Ez az eredmény főzárta a hangulatot különben is, a mihez hozzájárult még a folyosókon elterjedt az a hír, hogy a miniszterek a köztársaság elnökeihez mentek hogy ányujtsák lemondásukat, minthogy Billot hadügyminiszter, Jaureguiberry tengerészminiszter, Hérisson közügyminiszter és Legrand kereskedelmi miniszter semmiesetre sem akarnak megmaradni hivatalukban.

A képviselőház mai ülésének kezdetén valóban nem jelent meg egyetlen miniszter sem. A bíróságok reformálásáról szóló javaslat tárgyalását tehát elhalasztották egy órával. Annyi hír szárnyal, hogy lehetetlen vagy lamennyit fősorolni. Beszéltek, hogy a hadsereg föl fog lépni a képviselőház ellen; hogy a köztársaság elnöke elhatározta a képviselőház fősorolását stb.

Az igazságügyminiszter délután négy órakor jelent meg a képviselőházban és kijelentette, hogy a köztársaság elnökének sikerült rávenni a minisztereket, hogy maradjanak meg helyükön és védelmezzék javaslataikat a képviselőházban, amit a miniszterek meg is ígértek.

A helyzet nagyon feszült és kérdés, vajon elfogadják-e a kormány javaslatait. Ha nem fogadják el, akkor az egész kormány bukik. De ha elfogadják is a kormány javaslatait, a hadügyminiszter és a tengerészminiszter mégis le fognak mondani, mert nem akarnak vállalkozni ezen határozatok végrehajtására.

Jules Ferry híveivel együtt csatlakozott a republikánus unióhoz és Duclere és Valdeck-Rousseau segítségével koalíciós miniszteriumpot szándékozik alakítani.

## Segítsünk a szerencsétleneken.

— Felhívás Debreczen város nemeslelkű lakosaihoz. —

— Tízsa belügyminiszter a győri és győrvidéki árvízárványok érdekében a következő körrendeletet, illetőleg felhívást intézte az ország összes törvényhatóságaihoz; s így Debreczen városához is.

Nagy szerencsétlenség érte az országot. A Duna és felső mellékfolyóinak évtizedek óta ilyen magasságban nem jelentkezett sűrű ozuttal különösen Győrmegeye területének nagy részét borította hullámai alá s okozott isszonyu pusztításokat.

Mindaddig, míg hivatalos uton megállapítva nem látam a vérsz egesz terjedelmét, nem akartam az ország lakosságának áldozatképesi ségét igénybe venni, minután a kárvallottak első pillanatnyi szükségleteiről az ő zász. és apostoli királyi felsége urunk királyunk és felségs királyneuk nagylelkű adományai, a nemeslelkű község hivatalos felhívás nélkül is tunkintense tanúsított bőkezűsége és a kormány kötelességéről intézkedési folytan gondoskodva volt.

Most azonban, midőn a hivatalos jelentések szerint immár kétségtelen, hogy Győrme-

gye több községe, Győr szabad királyi város külvárosa és Győrújváros a legsúlyosabb megpróbáltatásoknak vettetett alá, hogy több ezernyi szolgalmak, muskaadett magyar lakos részben még hajlékát is elvesztette és kétségbeesetten tekint vissza jólétének és reményeinek sirtjára: most elérkezettnek látom az időt, hogy a nemeslelkű magyar közönségnek a szerencsétlenség szemben soha meg nem tagadott könyörületességéhez forduljak.

Kiszámíthatlan a kár, mely száz meg száz családot ért, mely csak egy tekinthet reménnyel a jövőbe, ha emberbaráti segély nyújtja támogatását.

A kormány meg fogja tenni a mit kötelessége parancsol; de működése nem terjedhet az egyesek veszteségeinek pótlására, ezt még részben is csak az emberlátsák segítségével teheti.

És azért bizalommal fordulok Magyarországon melegen érő közönségéhez és a szenvedők nevében kérem, hogy mindenki, a ki érzékkel bír a szerencsétlenség iránt, módja szerint állé- reivel segítse tönkrement polgártársait.

Minden, a legeskelelyebb adomány is keserű könyvet fog törölni és azért hálás köszönetet fogadtatni.

Meg vagyok győződve, hogy a törvényhatóság is saját hatáskörében mindent megteendő jelen felhívásom legszelebb elterjesztésére és annak hatályossága érdekében.

A begyűlt adományokat a magyarországi, jelesen a győrvidéki és győri árvízárványok ezimén hoztam kérem küldetni; kötelességemnek ösmerelem azokat a hivatalos lapban közzétenni és ezáltal nyilvánosan nyújtani s a begyűlt összegek mi módon történt fősorolását is annak idejében nyilvánosságra hozni.

Kelt Budapesten, 1883. évi január hó 21. én.  
TISZA, s. k.

## A református convent.

Budapest jan. 24.

A református egyetemes convent ma kezdte meg az évi közgyűlést, melyen jelen voltak: b. Vay Miklós, Török Pál, Nagy Péter, Szilágyi Dezso, Kerkapoly K., gróf Degenfeld Imre, Kovács Albert, Kovács Odón, gr. Ráday, Bakai Sándor, Szász Domokos, Révész Balint, Fejes István, Szabó János, Balog Imre stb.

B. Vay meg nyitotta beszédében mindenek előtt jelenti, hogy a zsinati törvényeket ő folsége megerősítette és hogy azokat a kerületekben már ki is hirdették. Azután a convent teendői közt különösen a közpénztár ügyének rendezését emlelte ki, mint a mely hivatal van a szegényebb egyházak és lelkészek sorsát enyhíteni. Második helyre tette a tanügyet, mely különösen fontossá válik az által, hogy ő folsége a zsinati iskolai törvényeit nem erősítette meg, valamint ez által, hogy az országgyűlési közoktatási bizottság is épen a convent ülésével egy időben kezdi tárgyalni a középiskolai törvényjavaslatait.

A convent jegyzői lettek: Tót Sámuel, Filó Lajos, Ritók Zs., Szász Béla.

A conventi bizottságok ekként alakítottak meg: 1. Közalapbizottság tagjai: gróf Lónyay Menyhért, Kérmendi S., Kerkapoly Károly, Szentpéteri Samu, Benkő János, Ritók Zs., 2. Az ügyrend eikészítésére: Baóthi Zsigmond, Baksay Sándor, Mocsári, Szabó János, dr. Kovács Odón. 3. Beérkezett ügyek összehallgatására: Csonka Ferencz, Kovács Albert, Kis Aron, Fejes István, Szász Domokos. 4. Tanügyi bizottság: Révész Balint, Csonka Ferencz, Kovács Albert, Hegedűs László, dr. Kovács Odón.

B. Vay elnök felszólítja a bizottságot, hogy azonnal kezdjék meg munkálkodásukat,

## A szülők.

(Daudet Alfonz rajza)

A Mont-Valerien-várba mentem föl, hogy ott B. festő barátomat fölkeressem, a ki jelenleg haduagy a helyőrségénél.

A derek fü épen az őrségen volt, honnan egy percze sem távozhatott. Nem tehetünk tehát egyebet, minthogy a vár kapuja előtt föl s aláesztünk s így csövegünk egymással.

Egyszerre csak az én hadnagyom hirtelen félbeszakítja beszédjét, előre hajol s megragadva karomat a fölémben ság:

— Nézd csak milyen karrikatura! És két tiszteletrémetlő sil honettere mutatott, kik épen most kapaszkodtak föl a magaslatra.

A férfi hosszú gesztenyebarna kabátot viselt, zölde bársony gallérral, mely olyanforma volt, mintha régi erdei molból készült volna, különben sovány volt és alacsony, arca vörös, homloka magas, szemek karikák. Orra a bogyolyéhoz hasonlított.

A mi az asszonyt illeti, belőle eleinte nem lehetett egyebet látni, mint egy óriási kabriolkalapot, s egy régi, egész testét szorosan körülölgő snawelt; néha néha látni lehetett a kalap gyűrött fodrai között néhány fűrt ősz haját és egy hajtott orr hegyét.

Midőn ez a pár eseléd felért a magaslatra a férfi megállott.

Az asszony egyenesen a vár kapujának tartott, egy pillanattal habozva nézett ránk, mintha beszélni akarna velünk: a tiszt egyenruha azonban kissé megfélemlíté s jobbnak látta az őrböz fordulni, kihez — mint tisztán

hogy a holnapi nyilvános ülésnek tárgya lehessen.

Ezzel az ülés, félórai tanácskozás után elosztott s a bizottságok vették át a munkát.

## Csevegések a fővárosból.

— A „Debreczeni Ellenőr” saját levelezőjétől. —

(Hangverseny-ből). — Friggheri gágogás. — Az örülte lány vagy Coquelin oka mindennek. — Ad vocem Coquelin és a szent Hermandad. — Gündöcs apít jóvalis magyar vére és a magyar esigavére. — Komoly világ.]

Budapest, január 22.

Karneval herceg hatalmaskodásának tartama alatt — bójtölnek a hangversenyzők. Mert hogy egyik vagy másik j tekonyezelu táncmulatság működvelöl izével van egybekötve, még nem jó hangverseny-számba. Vagy hogy Itália napbarnitotta signorinái antirrodentikus érzelmeinek óhajtanak kifejezést adni, hogy lealázzák magukat egészen az osztrákmagyar dualistikus — papir foitotokig, még nem jóvalója azt, hogy azokat el is vigyék oda Behizonyította a főváros műértő közönsége, midőn Signoria Friggheri Gaehania hangversenyéről írtető módon távol maradt. Iseri már a Signorát egy korábbi fellépéséről. Megelégelte. Mondják, hogy ez a „hires” énekesnő főrangú orosz hölgy. Meglehet — nem tanulmányoztuk még a Gotha almanachot és ezen eset miatt nem is fogjuk tanulmányozni — annyi azonban igaz, hogy az ő éneklésnek csufoit gágogását csakis jól kiművelt aristokratikus fül ismerheti el — énekek.

A Coquelin előadás alkalmával M. nagykereskedő szelleműs leánya — megörült. Igen természetesen — Coquelin az oka. A leánya igen fogékony természetű, ideges, rajongó volt. Egy alkalommal látta Coquelin Párisban — ott egy rokokót látogatta meg, azóta Coquelin nem tudta feledni. Látta pedig akkor „Gringoriban”. Ha vendégük volt, mindig figyelemmel kísérte mint tartják a villát, a kést, mert Coquelin így és nem a m u g y tartotta. Kacagott ha valaki evés közben nem tudott érthetően beszélni, mert Coquelin akkor is elragadtató volt, ha „teli szájjal” beszélt. Szóval mindenhol csak Coquelin — tehát Coquelin az oka mindennek. Ez a történetke jár szájról-szájra és ezt a történetket szereti a család, maga is terjeszteni. De a dolog bibéje nem itt, vagy mondjuk enyhítő körülményeképen hogy nem egy edüll itt rejlik. A leánya közvetlen közelében állt egy fiatal férfi — mellette egy fiatal hölgy. Mindkettő szép és ha a látszat nem csal — boldog. A fiatal férfi rövid idővel ezelőtt — mielőtt Párisba rándult az ifju leány rokonoait látogatóndó — még udvarolt M. kisaaszonynak és úgy mondják nem sikertelent. El is vette volna az ifju — de a leány nem akarta feladni szüleit és a maga vallását, nem akart kikeresztelkedni. Az ifju pedig csak ezen feltétel alatt akart elvenni. Tehát megtörtént a szakadás — és most Coquelin az oka mindennek! — —

Ad vocem Coquelin! Ezer a szerencsége, hogy nem került oda, a hol még soha sem volt: a budapesti dutyiba. Igazán kacagzna az ember, ha nem volna ez a dolog olyan végtelenül szomorú. Ezt a mi buta rendőrösgünket mindenne fül lehet használni csak arra nem mire hivatal van: a rend fenntartására. Igen ott ahol zavar keletkezik: mint Arany János temetésén, ott hol paszkodni lehet: a szegény házalók, köl-

lóságos izgatottságot okozott nekem, kifejezés- teljes, tiszta mimikájukban egy családi dráma valamennyi fazisait fókutatni.

Egyszerre csak remegni kezdett az asszony, majd karját vergette meg az öregnek s hirtelen fölugrott, kiegyenesedve akár egy gyertyaszál.

Messziről, messziről, a kapu bolthajtása alól, ráismer a járásáról.

Ó volt. Megjelenésekor az anya előtt a vár egész komokzta ragyogni kezdett.

Valóban szép szál legény! jól megtermett, az oldalán ott a tarisznya, markában a fegyver.

Nyilt szreval közöledik az öregkekhez és férfias, örömtelt hanggal kiált feljűk:

— Jó napot, édes anyám! Megölelik egymást, oly bausóséggel, hogy minden: tarisznya, shawl, fegyver minden, minden ottlök a nagy kabriolek kalap mögött.

Azután az apára kerül a sor. De vole pár pillanattal alott régoz, a kabriolek kalap mindent a maga számára foglalt el, ki nem lehet elégiteni.

— Hogy vagy, fiam? ... Jó melegen vagy öltözve? ... Hogy vagy a fehérneműkkel? ...

És a kalap fodrai alatt magam is éreztem azt a hosszú, szeretetteljes pillantást, melylyel fiát tetőtől-talpig körülölgte s éreztem a csókók és könnyek áldásos esőjét; egyszerre lefízette most neki gyöngédiségének három havi hátra lékát.

dusok, bérkocsikkal szemben, hol ignoranciát tanítanak, igh ott találjuk a mi hős rendőreinket, de a betörők az ortámadók, a zseb- tolvajok és kéjhölgyek uton-utfélen vigyorognak feljűk, de ők — nem látnak. És ha most Coquelin hazakerül — Tissot műveinek egy új kiadása fog elkelní. A „Le Tigeaus” még igen elnézően íté meg bennünket — ezen ténynyel szemben!

A szombati országgyűlés napja emlékezetes nap volt. Azért is mert e napon kezdődtek az apát mutatták meg a fogaik fehéret. Nem valami „vakitók” biz azok. A kormányelnök csakbamar esendesen rájuk kiáltott egyet — így csak ő tud kiáltani — és a szent atyák bebuzták a — reverendájukat. Ilyen mulatságot még Csanádi bécsi sem csapott szűret óta, mint a milyet Gündöcs apát isseánt. Hogy is mondotta: „mert lehetetlennek hiszem uraim, hogy a magyar nemes jóvalis vér, zsidóval egyesítessék.” Hát erre Csernátogy hogy is „rovásol”: „Ugy látszik attól tart, hogy olyan összekeveredésből nem származnának olyan szép legények, mint Gündöcs Benedek” Milyen csipős mintha Csernátogy írta volna. Mi meg azt mondjuk: hogy a nemes, jóvalis vérű magyarok, ezen obscenitásokkal szemben legyenek: Csigavére. És most várjuk meg el a hétfőt, a mely napon valami tapolczai gyűlekezetből kikerült kérvényt fognak tárgyalni melynek csak az az óhaja, hogy: visszavonják az emautatiót. — Világosság helyett — egyptomi sötétség. No de tudjuk, hogy kik azok kik a sötétséget kedvelik! —

Ejnye be komoly csevegés is esett most az egyszer! ki tehet arról ha már a színházban és az országúthban egyaránt: őrgjűnek? Meltatlanság volna ilyen komoly tünetekkel szemben fityregzni. Hídegviz gyógykezelés segítset talán még.

Király Imre.

## Napi hírek.

— Tájékoztató. —

Színház: Ma „A fekete orvos.” holnap: „A kis herceg” oprette. Muzem nyitva áll a főiskolában minden vasnap, 10 óráig. Koresolya egyleti jégpálya nyitva van reggeltől estig. Tölvölgyi Titusz felolvasása a szabadelvű kör helyiségében f. hó 28-án vasnap. A kereskedő ifjak önk. egyesületében felolvasás Dr. Propper tanár által f. hó 27-én este. Iparos ifjak táncszivála ma febr. 3-án „Bika”-ban Kőrületi kataszteri értekezlet a város- háza kis tanteremben f. hó 23-61 29-ig. Hatvan utcai gazdaság gyűlés 28-án d. u. 2 órakor városháza nagy tanteremben. Dalostély a miskelcei dalárdá tiszteletére u. Bikában f. hó 27-én szombaton este. Kjö mívés ifjak hája f. hó 28-án a Koronában. Jótétekonyezőelő táncmulatság f. hó 28-én az Ely- zseuban. Tomblola estély. A kereskedő testület tombolá- estélye a „Bika”-ban febr. 17-én. Vereskereszt ügyében értekoztel f. hó 28- ár d. e. 10 órakor városháza nagy teremben.

— Tölvölgyi Titusz ur vasnap d. u. 5 órakor tartandó felolvasására ismételve figyelmeztetjük olvasóinkat. — A felolvasás a Bikában a szabadelvű kör helyiségében tartatik meg.

— Szerkesztőségünk, kiadóhivatalunk és lapunk nyomdájára vonatkozólag mai számunkban hirdetés olvasható, melyre e helyen ts felhívjuk olvasóink figyelmét.

— Vadászat. A helybéli „Vadásztársulat” folyó évi január hó 28. napján a Olait puszt-

Az apa is nagyon meg volt indulva, de nem akarta mutatni.

Egyszerre csak trombita harsogás szakította félbe boldogságukat.

— Gyülekezéskor sdnak jelt ... mondja a fin. Sietnem kell.

— Hogyan, hát nem reggelizel velünk?

— Fajdám, nem, nem lehet, még 24 óráig kell fenn állnom a vár legfelsőbb fokán.

— Oh istenem! sóhajtja a szegény asszony, egyebet nem tudott szólni.

Azután az apa szólott:

— Vidd hát legalább magaddal ezt a kosarat! kérte rimámkodó hangon, melynek egyuttal megbát és komikus kifejezése volt: hiszen inyenegének hozott eszel áldozatot.

Messziről, messziről jöttek, hogy gyerme- kükkkel reggelizzenek: annyira örültek ennek, hogy az anya meglöböz éjjel már aludni sem tudott.

Tessék ezt elgondolni s bizonyára bevallják, hogy nincs szívzszakgatóbb ennel a félbeszakított ünnepe, a megpillantott s hirtelen oly kegyetlenn elzart paradicsom e kis színelő.

Még jó ideig vártak, mintha lábuk azon a helyen gyökeret vejt volna, szemük a kapun csitogott, melyen gyermekök eltűnt.

Végre a férfi összeszedte magát, férfordult, kétszer, háromszor köhötött, s hangos szilárd hangon mondá:

— Előre, annyjuk, előre!

És megragadta felesége karját.

Tekintetemen követtem őket.

És ugy tetszett, mintha a nő teste idege- sen remegett volna a shawl alatt.

tán vadászatot tart, melyre egyszersmind a költségek a is köteleztetik. Találkozásai ház. Az aláírás ivre íratkozsaikat folyó hó 27. napján azontul az iv lezáratik. A helyiségében és ifj. Csáhy reskedésben tesznek lépéseket. — Meghívás. A hat folyó évi január hó 28-án órákor a városháza nagy gyűlést fog tartani, melyre ládonosok és bérők tiszte. Az elnökség.

— A kereskedő ifjlete helyiségében szombaton Janos ur a fels. keresk. tanára felolvasást tart, melyre és azok vendégei meghívás- zime: Az osztrak örökösö nyei és követekezmei. Ke-

— Hőfehérke. „Egy aláírásal szingagzatokhoz zett, hogy egy vasnapioap rendezzen, a kis gyermeke igazgató által választ a kölesére keretünk föl. — gyermekszerecsere t- l-ében nyitvaüitöl óhajja. Épp most tervezek febr. 1-én gyermekelőadást, a hőfehér- got, melyben a hét törpe n- jatszani. — A szingagz- rek szingagzatok egy gyen hívásának rögön oly szives hogy engedjen annak is a n- ség intéz hozzá s tudatva a dig előre.

— Találattott egy b- vésziül — kis vizsla kutya városházánál lévő kapitányi.

— Több darab apró tulajdonosa a kapitányi bí- lyánál — Kemáromi ház —

— A magyar szent- nak vörös kereszt egyetelnek tása végett, illetőleg, hogy a- sunkban lehetőleg még a- hóban, — minél száma megalakulhasson s működő polgármester ur elnökele ale 28-án vasnap délelőtt 10 ó- nagyteremben értekoztel tart-

— Medgyes a Evel tékára Shakespeare „Szentiv látványos szimulve fog szin-

— A szerencsében 18 esztendő valósággal a szere- nek nevezheti, s ha így ta- megindult, — amitől az ég- nünk, — catastrophikk u- esztendő. Ujér óta úgy mu- valamely nagyobb szerencse- adott volna. Szomorú öröksé- az év a Duna és a Rajna nem sokára földmőlők és a Svájceban. New-York me- kigyuladt a brémai postagőz- tüzet szerencsére még el u- 3-án történt; nehány nap 7-én, — Liverpool mellett gőzhajó a „City of Brusse- Hill,” de a keresés megse- zetnek bátr és lelkiismer- vetkezésében a sok száza- kettő vesztette el életét róczal együtt. — A január- ségi krónikájában két vasut- van foljegyezve: az egyik k- közöse volt a milánói-émo- mellett, s ekkor az esztető- embert ölték meg; a másik egy vonat lúzbanas a tölte- volt, melynek következtében sítasok szerint több mint hu-

A tűz e hó bales t-ibm egy- sok emberéletet pusztított, százan égtek el a miyánkes- s legalább 309 ember vesztet- círcus tűzében e hó 13-án a muyenli löpörgyű robi- etegyet össze. De mind e sz- messzire túl haladta a „Cim- 500 ember közül, kik a ha- csak 56 tudott megmenekül- remény, hogy későbbi tudós- fognak még sorolni egy nél- b-

— Egy löpörgy fel- bel táviró szerencsétlenséget után jélez Amerikából. A los- vasuti szerencsétlenség után m- katastrofa híre érkezett, mely történt Bakland mellett. Kairó- tól külön álló rakárthelyiség- mázsa löpor volt elhelyezve s- lárd rakter egy volt bender- gyik kamara külön álló tűzm- tokkal ellátott épületet képeze- marak csillegalakban szerkozt- s közös erkély által voltak eg- lyen az örök is állottak. Mind 600—800 mázsa löpor volt el- nai munkások minden este kü- szített kocikokon hozták a ra- Maga a gyár egyike volt e ne- nőbbeknek. Vasárnap a rakár- robajjal levegőbe repült: a rá- vgt, hogy Baklandban, hova p- már nem hallatszott, eleinte a földregés van. A robbanás er- volt, hogy csak kevés nyom- mikép a szerencsétlenség szin- épület állott. A téglá és kődar





## Állat-gyógyszerek.



Kwizda János Ferenctől Korneuburgban,  
cs. kir. udvari szállító és körgyógyszerész.

Udvari szállítója az angolkirályné, a porosz király és német császárnak, valamint igen sok magas állású egyéniségnek. Kitéve a londoni, parisi, bécsi, müncheni és hamburgi kiállításoknál.

Cs. kir. enged. állatpor lovak, szarvasmarhák és juhok részére. Mint állattapló-szer, különösen ajánlható a tej javítása, az étvágy hiányánál, telekzeti és emésztési bántalmaknál.

S. k. szab. mosdóviz (Restitutionsflüssigkeit) lovak számára. A túlterhelés előtt és után, mint erősítő szert nem lehet eléggé ajánlani a Kwizda féle mosdóvizet lovak számára, mert e szer megvédi a lovakat kúszérmek, köszvény, Rheuma, kifeszadások ellen. 1 üvege ára 1 frt 40 kr. (csak akkor valódi, ha ez üvege nyaka egy vörös pápírszalaggal van ellátva, melyen védjegyem látható.)

Lopátkó-Vaseline, a patkók megvédésére és épen tartására különösen ajánlható. 1 doboz 1 frt 25 kr.

Patkóragasztó. Egy rudaes ára 80 kr.

Cs. k. szab. fertőtlenítő-szer istállók- és kloákákban. Egy csomag fél kilónyi 15 kr, fél láda 1 frt 40 kr, k egész láda 2 frt 40 kr.

Disznópör mely a megbetegedett állatok helyreállítására nagy befolyással van és kiváló praeservatív szer a gyaladások ellen. Egy nagy csomag 1 frt 25 kr, egy kis csomag 63 kr.

Mosdószappan a háziállatok bőrbetegségei ellen. 1 bádog doboz a 100 gram 80 kr, 1 bádog doboz a 3000 gramm 1 frt 60.

Minden szer, valódi minőségben, kizárólag csak a következők cégnél kaphatók: Debreczenben: Dr. Rothschnek V. Emil gyógyszerárában, Csanak József, Geréby Pál, Riekl József Zelmós üzleteiben. — Békés Csabán: Biner B. nével — N. Várán: Janky A., Kis Samuel. — Miskolczon: Dr. Csáhy Szabó István gyógyszerárában, Pasteiner Ferenc, Ujházy Kálmán, Mahr Károly és Nándor uraknál. — Jász-Ladány: Gressner Gyula gyógyszerésznél. — Szeghalom: Kis Ferenc gyógyszerésznél. Nagy-Kállóban: Podhraczy Ferencnével. — Nyiregyháza: Szepők Adolfi gyógyszerárában. — Szolnokon: Horváth Gyula gyógyszerésznél.

Azonkívül a koronaországok majd minden városa és mezővárosaiban van rakhely, mi koronként a vidéki lapokban köztudomásra hozatik.

A ki gyártmányom utánzóinak nyomára vezet, 500 forintig terjedő jutalmat kap.

*J. K. Kwizda*  
K. K. Hoflieferant

## ROTT S.

férfi divat-terme, Debreczen, főpiacz.

Értesítem a n. é. közönséget, miszerint férfi ruhák, fehérműtiek, legjobb minőségű gallérok, kézelők, férfi, fiu és gyermek kalapok, nyakendők, férfi keztyük, esernyők, gumi köpenyek, pokróczok, bőrdöngők, kézi táskák, szivar- és pénztárczák, inggombok, nadrágtartók, legfinomabb illatszerek és minden e szakmábavágó árucikkben raktárt tartok és igyekeztem pontos kiszolgáltatás mellett olcsó árban a n. é. közönség rendelkezésére bocsátani.

A midőn még a közeledő béli idény alkalmából a t. cz. közönség becses figyelmébe ajánlanám dusan beándeztet



és mindennemű cipő, elak cylinder, fehér nyakkendő és keztyű raktáramat

valamint

**NÉVNAPI AJÁNDÉKOKNAK**  
alkalmas

számtalan cikkemet, számos látogatást kérve, maradtam tisztelettel

Rott S.

# A „DEBRECZENI ELLENŐR“

szerkesztősége és kiadóhivatala

tisztelt ELŐFIZETŐIVEL, a HIRDETŐ CZÉGEKKEL s általában a nagy közönséggel tudatja, hogy lakó helyiségét megváltoztatván, az máttól fogva

# Piacz-utcza SIMONFFY-ház

a volt HOROGH-féle vendéglő helyiségében

(a városházával szemben) található.

## A „DEBRECZENI ELLENŐR“ NYOMDÁJA

máttól fogva a VECSEY-házból szintén ide költözött át. Addig is, míg a teljesen új és gazdag felszerelés megérkezik, itt mindenféle nyomtatványok megrendelhetők.

Bejárat a szerkesztőségbe és nyomdába piacz-utczán és a hal-zugban van.

Szerkesztőség

és  
kiadó hivatal  
Piacz, Simonffy-ház a városházával szemben.

Ide intézendők a legújabb részét illető minden közlemény, valamint az előzetes p. nek, a kiadás körüli panaszok és a hirdetések. Bemutattak levelek csak ismert kezektől fogadhatók el.

## X. évfolyam.

Az uzsora mint

(T.) Nagyon farsangi sze, hogy mikor az uzsor nyeket hozunk, ne hozunk kamat maximumot. Megjukt ki, hogy hány kaurának nevezhető, hogy derék uzsorás, hogy mit rá? S mivel nyugtató meretét, ha nem mond törvény, hogy a tisztesséret meret határa hol végző

Ugy-e bár, hogy szerint „lüttek annak“, és lelkiismeretességre a tanítani? És hogy a sines érzeke, hogy mi azon már nem igen le mert nem képes fékez hamarabb az igazságszkerül. Szóval, ez az olyan valami, hogy mag nem igen szorult és képest mindenki tudja dődik. Igaz, hogy a gyarazatokra ad okot, léssen praecedens, a mitkül fog szolgáliti.

Egyébként nem is a kamat mennyiség legva, hanem annak a kin uzsora büntetendő cselekedő bírósághoz tartozik foglalkozások közül ki helyesen jegyezte meg házban Irányi, miszerint ki ha nem tisztességes látszatni s őrizkedni fog ságszolgáltatás jog körélekményről.

Rége is még volt ra, az igaz, már a rómat tak vele. A közép korba beavatkozást is felidézte, lehetett venni elejét. Am be vesszük, hogy a köz a megvetett zsidók és a lenézett nemtelen polgárnél a becsületesség fog

## A „Debreczeni Ellen

Egy asszony, a kinek

Regény.

Írta: Tótvölgyi

XIII.

Karácsony estéje

(26-ik folytatás)

— Ah! — kiáltá most zeivel végig simítva arcát. N felszökött helyéről s Percz nékeblére borult, és keservesen

Több perczig tartott ez fejét, és talán soha nem volt mint e pillanatban.

— Uram, — esendült t — ha jól emlékszem, ön azt hogy a Pikház Endro ur párt igénybe.

A kérdett lesüté szeméit, vétkét vallaná be, mondá:

En a legjobb akarathó csoltam.

— Bocsásson meg tehát, hatom el tanácsát . . .

— De lellem, — szólt

— én elfogadnám, ha beked v bet is mondott volna még, de ló alakjára tekintve elpemt előt, ki most f-jét kissé me

— Ügyvéd ur, nincs több

Oldalas mélyen meghajta zott. —

XIV.

Az Oldalas párba

Meg kell vallanunk, hogy a butorszállítást hefejeztette, s